

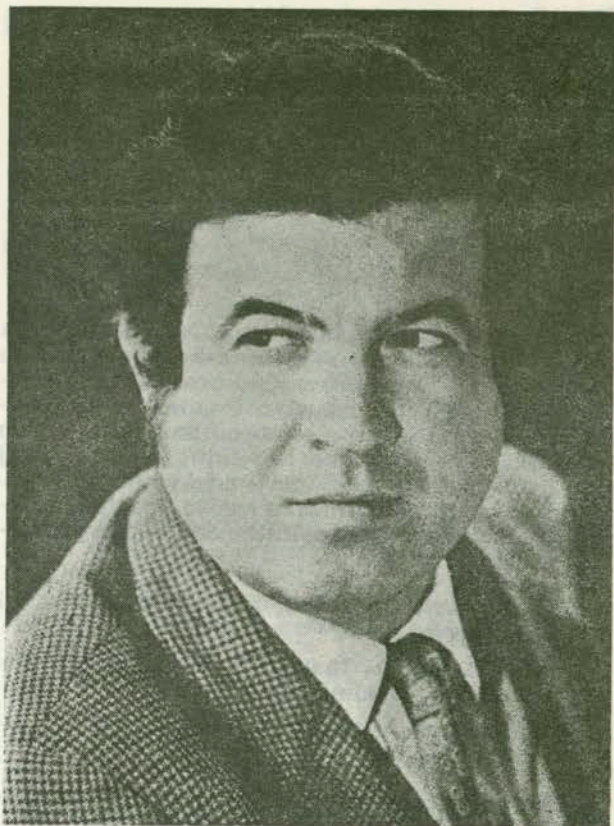
Uz 25. obljetnicu umjetničkog rada Vladimira Ruždjaka

Nije uvijek lako pristupiti i opisati čovjeka umjetnika s tako velikim rasponom djelovanja i kulture kao što je to Vladimir Ruždjak. U ovih 25 godina napisana je povijest velikih glazbenih ostvarenja koja su u punini ispunila njegov život, kao i nade i očekivanja svih onih koji su ga toliko puta oduševljeno slušali i puni zadovoljstva napuštali koncertne dvorane i kazališta.

U klasi Milana Reizera Ruždjak je 1946. na Muzičkoj Akademiji završio studij solo-pjevanja. Uz put spomenimo još neke učenike prof. Reizera, kao što su Marijana Radev, Nada Šterle i dr. U svom pedagoškom radu Reizer je poklanjao punu pažnju svojim učenicima. Svi su oni uočili njegove duboko ljudske kvalitete i s pijetetom se sjećaju svog učitelja. Reizer je u svom talentiranom učeniku Ruždjaku gledao prvenstveno koncertnog pjevača i pedagoga, dok je on sam izabrao drugi put. Kazalište postaje njegova glavna preokupacija.

1947. god. Ruždjak postaje član opere Hrvatskog narodnog kazališta. Tada nije bilo mladih talentiranih pjevača, pa je on i te kako bio poželjan da ispuni jednu veliku prazninu od koje je bolovala opera baš u to vrijeme. Među prvima bila mu je povjeren uloga Kneza Jeleckog u »Pikovoj dami« P. I. Čajkovskog. Zatim su slijedile uloge Verdijevih opera: Rigoletto, Trubadur, Seviljski brijač, Krabuljni ples i dr. Posebnu afirmaciju imao je Ruždjak i kao koncertni pjevač interpretirajući cijele cikluse Schumanna i Schuberta, što do tada nije nitko pokušao. U isto vrijeme pada glasovita kreacija Zrinjskog u istoimenoj operi I. Zajca. Iz godine u godinu rastao je solidno proučirani repertoar i, ako se smije reći, nekom igrom slučajaja, Ruždjak postaje član Hamburške opere 1954. Tu je okušao svoje sile u interpretaciji tzv. avangardne glazbe npr. u djelima Heuzea Tala i Honeggera. U to razdoblje pada i gostovanje u San Francisku 1961. Ta godina bila je presudna za veliku afirmaciju Ruždjaka u Metropolitanu u New Yorku, gdje je potpisao ugovor na dvije godine (1962—64). Iako je već dobro poznao svoje uloge, uvijek je iznova studirao neumorno promatrajući sebe i pitajući se nije li moguće dati još više. Tu je ujedno sreo vrsne dirigente kao što su Fausto Cleva (nedavno umro u Ateni), zatim Thomas Shippers i Kurt Adler.

Da bi obogatio sve one koji vole iskreno umjetnost, upravo kao i on, u jesen 1970. posvećuje se pedagoškom radu na Muzičkoj Akademiji u Zagrebu. Svoja bogata iskustva želi predati svima onima koji za to pokazuju smisao. Sva njegova stremljenja usmjerena su prema klasičnoj glazbi. Ruždjak se drži Rubinsteinovih riječi: želi slušati i izvoditi samo onu glazbu koja pjeva. Čitav njegov umjetnički afinitet usmjeren je prema tako bogatom glazbenom pokladu renesanse i baroka. »Ono što je uvijek lijepo i što uvijek volim pjevati, to je muzika renesanse i baroka«, kaže on. Ne bi bilo ovdje izlišno spomenuti i činjenicu da posebnu pažnju u svom umjetničkom pjevanju pokla-

nja koralnom pjevanju. Za njega je ono puno bogatstva i sadržaja te često otvara stranice uzuala i pjeva samom sebi za užitak.

Iako je njegov baršunasto-meki glas prošao gotovo cijelim svijetom, nije se zadovoljio samo vrhunskim ostvarenjima pojedinih likova u operama, već se počeo baviti skladanjem. Konceptija njegovog stvaralaštva jest naš glazbeni folklor. Posebno ga je uveo u svoja vokalna djela. Poznata je »Istarska suita« za zbor i orkestar, »Prigorske pjesme«, »Šest makedonskih« za mješoviti zbor, Četiri kajkavske balade, zatim obrade narodnih napjeva za vokalne i vokalno-instrumentalne ansamble.

Na području crkvene glazbe Ruždjak je napisao misu za muški zbor i orgulje, koja je bila nekoliko puta izvedena, zatim nekoliko moteta na liturgijske tekstove.

Ruždjak se bavi i scenskim radom. Postavio je u Hrvatskom narodnom kazalištu scensku kantatu »Carmina Burana« njemačkog kompozitora Carla Orfa. Zapažena je i njegova obradba Monteverdijeve opere »Orfej« za sole, zbor i komorni orkestar. U tom smjeru postoje još mnogi planovi koje namjerava ostvariti.

Da je njegov interes neobično velik osobito za našu kulturnu baštinu, pokazuje i njegov najnoviji još neobjavljeni rad na djelima našeg starog majstora Stjepana Spadine. Taj rad je prvijenac na tom području, što znači da se očekuju i daljnji plodovi njegovog muzikološkog rada.

Ovime nije ni izdaleka rečeno sve o umjetniku kao što je Vladimir Ruždjak. Trebalo bi još mnogo toga reći. On je obogatio našu kulturnu glazbenu baštinu. Raduje nas vijest u dnevnoj štampi da je za svoj dosadašnji rad primio odlikovanje Predsjednika Republike »Orden rada s crvenom zastavom«. Uz 25-u obljetnicu njegovog umjetničkog rada neka ga prate i naše čestitke.

S.G.